

پاسخ کوتاه همراه با دستبندی آراء مراجع عظام

مجموعه احکام ۱۰:

اعتکاف

مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی

جامعه الزهراء علیها السلام

پاییز ۱۴۰۴

مقدمه

دیرزمانی است که مرکز پاسخگویی به سؤالات جامعه الزهراء علیها السلام حوزه علمیه خواهران قم، پاسخگوی سؤالات فقهی بانوان پرسشگر و مشاور و همراه رهپویان معارف الهی در سطحی گسترده (حضور، تلفنی، ایمیل و مکاتبه‌ای) است و طبعاً از این رهگذر می‌بایست آراء و نظرات مراجع عظام را از آخرین منابع و مآخذ فقهی آنان به طور مستند به دست آورد.

بر این اساس مجموعه‌ای از پنجاه موضوع فقهی در مسائل مستحدثه با آراء مراجع عظام، برای دسترسی آسان اساتید به پاسخ صحیح و مستند، با عنوان «برگزیده مسائل مبتلی به و استفتائات جدید» در ۱۲ مجلد تدوین گردیده است. در این موسوعه با تکیه بر فهرست کتب فقهی، درختواره‌ای از موضوعات و ریزموضوعات فقهی تنظیم شده است، تا

استفتائات دریافتی از دفاتر و دستاورد تحقیقی اساتید با درج عنوان، در جایگاه موضوعی خود قرار گیرند.

* این کتاب به سبک رساله و کتاب فقهی نیست تا مشتمل بر تمام فروع فقهی باشد؛ بلکه گزینشی از سؤالات مستحدثه و محل تأمل (با توجه به تفاوت آراء مراجع عظام) است.

* این جزوه جهت دسترسی آسان استاد به مستندات و باتکیه به دسته بندی نظرات مراجع و پاسخ کوتاه، تنظیم شده است.

* اصل و مستندات تحقیقات و تمامی استفتائات (تاریخ ارسال و دریافت آن) در آرشیو موجود است.

به علت استقبال پاسخگویان به مسائل شرعی در سراسر کشور و معینه‌ها و مبلغین حج و عمره از آرشیو استفتائات، تمامی مجموعه پرسش و پاسخ‌های مراجع عظام (دام ظلّه العالی) در سایت پاسخ به سؤالات قابل دسترسی است و براساس آخرین تغییرات حکمی، بروز رسانی می‌گردد.

قابل ذکر است مقلدین مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) با شماره‌های
۰۲۵۳۷۴۴۴ و مقلدین سایر مراجع عظام (دام ظلّهم العالی) با شماره-
های ۰۲۵۳۱۷۶۸ جهت پرسش سؤالات شرعی خود و
همچنین پرسشگران اعتقادی نیز با همین شماره می‌توانند
صبح‌ها ساعت ۸ الی اذان ظهر و عصرها ساعت ۱۹-۱۶
(نیمسال اول) و ۱۸-۱۵ (نیمسال دوم) تماس حاصل نمایند.

پاسخگویی و مشاوره احکام فقهی حضوری جامعه الزهراء علیها السلام:

ساختمان مدیریت، طبقه اول

پاسخگویی فقهی و اعتقادی: ۰۲۵۳۱۷۶۸

پاسخگویی مکاتبه‌ای و ایمیل:

www.pasokhbesoalat.ir

آدرس سایت پاسخ به سؤالات دینی:

www.pasokhbesoalat.ir

آدرس پیام‌رسان ای‌تا فقه و معارف:

[@pasokhbesoalat](https://www.pasokhbesoalat.ir)

اداری: ۰۲۵۳۲۱۱۲۴۵۲

سفارش محصولات فرهنگی: ۰۲۵۳۲۱۱۲۳۵۹

خواهشمند است در صورت مشاهده هر گونه سهو و خطا در

کتاب، با شماره‌های ۰۲۵۳۲۱۱۲۴۵۳ و ۰۲۵۳۲۱۱۲۴۵۲

تماس حاصل فرمائید.

«و من الله التوفيق»

جامعة الزهراء عليها السلام معاونت فرهنگی - تبلیغی

مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی و شبهات

زمستان ۱۴۰۴

فهرست

- ۱.....ایام صحت و فضیلت اعتکاف
- ۳.....اعتکاف به نیابت از امام زمان عج الله
- ۵.....اعتکاف به نیابت از زنده
- ۶.....اعتکاف به نیابت از میت
- ۷.....قطع اعتکاف مستحبی با عذری با شرط خروج یا بدون شرط
- ۹.....قطع اعتکاف مستحبی بدون عذر با شرط خروج یا بدون شرط
- ۱۴.....قطع اعتکاف نذری با عذر با شرط خروج
- ۱۶.....اعتکاف کودک نابالغ
- ۱۷.....مقارن شدن اعتکاف نذری با عید فطر
- ۱۹.....زمان نیت و شروع اعتکاف
- ۲۱.....نوع روزه در اعتکاف
- ۲۲.....ضرر داشتن روزه برای معتکف
- ۲۳.....اعتکاف در سفر با نذر روزه
- ۲۵.....اعتکاف مسافر در مدینه
- ۲۶.....بیش از ۳ روز ماندن در حال اعتکاف
- ۲۷.....اعتکاف بیشتر از سه روز و کمتر از پنج روز
- ۲۸.....تلفیقی بودن سه روز اعتکاف
- ۳۳.....مراد از مسجد جامع
- ۳۵.....وحدت مسجد در اعتکاف
- ۳۷.....اعتکاف در پشت بام مسجد
- ۳۸.....
- ۳۸.....اجازه شوهر در صحت اعتکاف

۴۰		اذن ولیّ در صحت اعتکاف فرزند
۴۱		شک بین خون حیض و استحاضه در حال اعتکاف
۴۴		شرط خروج از اعتکاف (غیر نذری)
۴۶		نذر در حال اعتکاف و خروج از مسجد
۴۶		جهت اداء آن
۴۷		خروج عوامل اجرائی اعتکاف از مسجد
۴۹		معاملات اینترنتی
۵۰		خروج معتکف از مسجد برای شرکت در جلسه امتحان
۵۲		محرمات اعتکاف
۵۸		محرمات باطل کننده اعتکاف
۶۲		ارتباط صوتی یا تصویری معتکف
۶۴		وکالت در خرید و فروش در حال اعتکاف
۶۶		نشستن معتکف در جای دیگران
۶۸		کفاره بطلان عمدی اعتکاف

ایام صحت و فضیلت اعتکاف

سؤال: آیا اعتکاف در همه ایام سال صحیح است و چه

ایامی فضیلت بیشتری دارد؟

- ایامی که روزه گرفتن در آن حرام نیست، اعتکاف صحیح است و افضل اوقات آن، ماه مبارک رمضان است و دهه آخر فضیلت بیشتری دارد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، خامنه‌ای مد ظله، سبحانی مد ظله سیستانی مد ظله

مکارم شیرازی مد ظله، نوری همدانی مد ظله و حیدرآسانی مد ظله

- اعتکاف را در هر زمانی که روزه در آن صحیح است می توان انجام داد و دلیلی بر افضلیت ماه رمضان بر دیگر ماه‌ها نداریم و افضلیت دهه آخر ماه رمضان

برای کسی است که دهه اول و دوم را معتکف بوده
است.

❖ آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

اعتکاف به نیابت از امام زمان عجل الله

سؤال: آیا می‌توان به نیابت از امام زمان «عجل الله تعالی فرجه» معتکف شد؟ در فرض صحت، آیا روزه آن باید به نیت آن حضرت باشد؟

- نیابت از حی جایز نیست، به نیت خود انجام دهد و ثواب آن را برای امام زمان —عج— هدیه دهد.

❖ آیت الله سبحانی رحمته الله علیه

- دلیل معتبری برای این کار نیست مگر به قصد رجاء

❖ آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

• نیابت صحیح نیست.

❖ آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

• رجاء معتکف شود ولی روزه به نیابت از

حضرت صحیح نیست.

❖ آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

• رجاء می توان نیابت کرد و روزه هم به نیابت از

حضرت انجام می شود.

❖ آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اعتکاف به نیابت از زنده

سؤال: آیا می‌توان به نیابت از یک یا چند شخص زنده معتکف شد؟ در فرض صحت، وظیفه معتکف نسبت به نیت روزه اعتکاف چیست؟

- نیابت از حی جایز نیست ولی انجام دادن اعتکاف برای خود و اهداء ثواب آن برای چند نفر مانعی ندارد.

* آیات عظام: سبحانی رحمته الله علیه سیستانی رحمته الله علیه

- نیابت از زنده ها جایز نیست.

شبیری زنجانی رحمته الله علیه

- نیابت از چند نفر اشکال دارد؛ به نیت خود انجام دهد و ثواب آن را به آنها اهداء کند.

* آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

- نیابت از زنده ها رجاء اشکالی ندارد.

* آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اعتکاف به نیابت از میت

سؤال: آیا می‌توان به نیابت از یک یا چند میت معتکف شد؟ در فرض صحت، روزه آن به نیت چه کسی باشد؟

- اشکال ندارد. روزه را می‌تواند به نیت خود یا

میت بگیرد. * آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

- اشکال ندارد ولی فقط به نیابت از یک میت

می‌توان روزه گرفت.

* آیات عظام خامنه ای رحمته الله علیه سبحانی رحمته الله علیه

- به نیت چند نفر نمی‌تواند ولی می‌تواند اعتکاف

را برای خودش به جا آورد و ثواب آن را به

چند نفر از اموات اهدا کند.

* آیات عظام: سیستانی رحمته الله علیه مکارم شیرازی رحمته الله علیه

- نیابت از مؤمنین اموات اشکال ندارد. وحید رحمته الله علیه

قطع اعتكاف مستحبی با عذری با شرط خروج

یا بدون شرط

سؤال: اگر معتكف با عذری (مانند حیض یا بیماری ...)
اعتكاف مستحبی را قطع کند در موارد زیر وظیفه اش

چیست؟ الف) با شرط خروج از اعتكاف

ب) بدون شرط خروج از اعتكاف

الف:

- وظیفه‌ای ندارد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، تبریزی رحمته الله،
خامنه‌ای رحمته الله، خوئی رحمته الله، سبحانی رحمته الله، سیستانی رحمته الله، صافی رحمته الله،
گلپایگانی رحمته الله، فاضل رحمته الله، مکارم شیرازی رحمته الله، نوری همدانی رحمته الله،
وحید خراسانی رحمته الله

ب:

- اگر اعتکاف را در دو روز اول قطع کند وظیفه ای ندارد و بعد از آن اگر تا قبل از اتمام روز سوم قطع کند، باید اعتکاف را قضا کند.

- * آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله،
سبحانی رحمته الله، شبیری رحمته الله، صافی رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، فاضل رحمته الله،
نوری همدانی رحمته الله، حیدرآسانی رحمته الله

- اگر اعتکاف را در دو روز اول قطع کند وظیفه ای ندارد و بعد از آن اگر تا قبل از اتمام روز سوم قطع کند، بنابر احتیاط واجب اعتکاف را قضا کند.

- * آیات عظام: تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله، سیستانی رحمته الله،
مکارم شیرازی رحمته الله

- قضا ندارد. خامنه ای رحمته الله، مظاهری رحمته الله

قطع اعتكاف مستحبی بدون عذر با شرط

خروج یا بدون شرط

سؤال: اگر معتكف بدون عذر اعتكاف مستحبی را قطع کند، در موارد زیر وظیفه اش چیست؟

الف) با شرط خروج از اعتكاف

ب) بدون شرط خروج از اعتكاف

الف:

• تکلیفی ندارد.

* آیات عظام: امام علیه السلام، اراکی علیه السلام، بهجت علیه السلام، تبریزی علیه السلام،

خامنه ای علیه السلام، خوتی علیه السلام، سبحانی علیه السلام، سیستانی علیه السلام، صافی علیه السلام،

گلپایگانی علیه السلام، فاضل علیه السلام، مکارم علیه السلام، نوری همدانی علیه السلام

وحید خراسانی علیه السلام

ب:

- اگر اعتکاف را در دو روز اول قطع کند وظیفه ای ندارد و بعد از آن اگر تا قبل از اتمام روز سوم قطع کند باید اعتکاف را قضا کند.

* آیات عظام: امام خمینی، اراکی رحمتهما الله، بهجت رحمتهما الله،

خامنه‌ای رحمتهما الله، صافی رحمتهما الله، گلپایگانی رحمتهما الله، فاضل رحمتهما الله،

مکارم شیرازی رحمتهما الله نوری همدانی رحمتهما الله

- اعتکاف را اگر در دو روز اول قطع کند وظیفه‌ای ندارد و بعد از آن اگر تا قبل از اتمام روز سوم قطع کند بنابر احتیاط واجب باید قضا کند.

* آیات عظام: تبریزی رحمتهما الله، خوئی رحمتهما الله، سبحانی رحمتهما الله سیستانی رحمتهما الله

وحید خراسانی رحمتهما الله

اعتکاف مستحب با داشتن قضای اعتکاف

سؤال: شخصی که قضای اعتکاف بر عهده دارد، آیا می‌تواند اعتکاف مستحبی انجام دهد؟

• نمی‌تواند

* آیت الله سبحانی رحمته الله علیه

• بنا بر احتیاط واجب نمی‌تواند

* آیات عظام خامنه ای رحمته الله علیه صافی رحمته الله علیه

نوری همدانی رحمته الله علیه وحید خراسانی رحمته الله علیه

• اشکال ندارد.

* آیات عظام سیستانی رحمته الله علیه مکارم شیرازی رحمته الله علیه

قطع اعتكاف نذری با عذر بدون شرط خروج

سؤال: اگر معتكف با عذری مانند حیض یا بیماری و...
اعتكاف نذری را قطع کند، در صورتی که شرط خروج از
اعتكاف را نداشته وظیفه او در موارد زیر چیست:

الف) نذر معین ب) نذر غیر معین

الف)

● اعتكاف را قضا کند.

* آیات عظام: یهجت رحمته، فاضل رحمته، مکارم شیرازی مد ظله

● بنابر احتیاط واجب قضا کند.

* آیات عظام خامنه ای مد ظله سیستانی مد ظله

● اعتكاف قضا ندارد.

* آیات عظام: سبحانی مد ظله صافی رحمته، نوری مد ظله

ب)

• اعتکاف را قضا کند

* آیات عظام: بهجت رحمته الله، سبحانی مد ظله، نوری همدانی مد ظله

• باید مجدداً اعتکاف را به نیت ادا انجام دهد.

* آیات عظام: خامنه ای مد ظله سیستانی مد ظله شبیری مد ظله صافی رحمته الله،

فاضل رحمته الله، مکارم شیرازی مد ظله

قطع اعتكاف نذری با عذر با شرط خروج

سؤال: اگر معتکف با عذری (مانند حیض یا بیماری و...)

اعتکاف نذری را قطع کند، در صورتی که شرط خروج

از اعتکاف را داشته وظیفه او در موارد زیر چیست:

الف) نذر معین ب) نذر غیر معین

(الف)

- قضا و کفاره ندارد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمۃ اللہ علیہ، اراکی رحمۃ اللہ علیہ، بهجت رحمۃ اللہ علیہ، خامنہ ای رحمۃ اللہ علیہ

خوئی رحمۃ اللہ علیہ، سبحانی رحمۃ اللہ علیہ، سیستانی رحمۃ اللہ علیہ، فاضل رحمۃ اللہ علیہ، شبیری زنجانی رحمۃ اللہ علیہ،

مکارم شیرازی مدظله نوری همدانی مدظله وحید خراسانی مدظله

(ب)

- قضا و کفاره ندارد.

✽ آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، خوئی رحمته الله،

سبحانی رحمته الله، سیستانی رحمته الله، فاضل رحمته الله نوری همدانی رحمته الله

وحید خراسانی رحمته الله

- باید زمان دیگری معتکف شود.

✽ آیات عظام: خامنه ای رحمته الله، شبیری زنجانی رحمته الله

مکارم شیرازی رحمته الله

اعتكاف كودك نابالغ

رجوع به جزوه اعتكاف شود.

مقارن شدن اعتکاف نذری با عید فطر

سؤال: شخصی اعتکاف دهه آخر ماه مبارک رمضان سال معینی را نذر کرده است در صورتی که روز دهم مصادف با عید فطر شود حکم نذر (اعتکاف) او چیست؟

• نذر باطل و اعتکاف قضا ندارد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، تبریزی رحمته الله،

خامنه ای رحمته الله شبیری زنجانی رحمته الله مکارم شیرازی رحمته الله

• ضرری به اعتکاف و نذر او نمی‌زند.

* آیت الله سیستانی رحمته الله

• اگر مقصود این است که بعد از ۲۰ رمضان تا آخر ماه معتکف شود، اعتکاف ۹ روز کفایت می‌کند.

* آیت الله سبحانی رحمته الله

- اگر احتمال نمی‌داده که ماه رمضان ۲۹ روز باشد و نذر او مقید به همان سال بوده، وظیفه‌ای ندارد و اگر نذر او مطلق بوده باید سال بعد اعتکاف کند.

❖ آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله

- اگر منظور از دهه آخر، از روز بیست و یکم تا آخر ماه مبارک بوده، همان ۹ روز کافی است و اگر منظور، ۱۰ روز آخر ماه رمضان بوده و توجه به این نداشته که شاید ماه رمضان بیست و نه روزه باشد، به احتیاط واجب اعتکاف را قضا کند ولی کفاره ندارد و اگر توجه داشته، علاوه بر قضای اعتکاف، کفاره نیز لازم است.

❖ آیت الله وحید خراسانی رحمته الله

زمان نیت و شروع اعتکاف

سؤال: استفاده برای معتکف شدن چه زمانی می‌توان نیت

کرد و چه زمانی اعتکاف را شروع کرد؟

۱. هر ساعتی از شب نیت کند و همان ساعت

معتکف شود

۲. هر ساعتی از شب نیت کند و طلوع فجر

معتکف شود

۳. قبل از طلوع فجر نیت کند و معتکف شود

• می‌توان هر ساعتی از شب نیت کرده، همان زمان

معتکف شد و می‌توان هر ساعتی از شب، نیت و قبل از

فجر معتکف شد و می‌توان قبل از فجر نیت کرد و همان

زمان معتکف شد.

❖ آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، تبریزی رحمته الله سیستانی رحمته الله

شیرازی رحمته الله زنجانی رحمته الله، فاضل رحمته الله وحید خراسانی رحمته الله

- می تواند هر ساعتی از شب نیت کند ولی باید همان زمان معتکف شود و یا قبل از فجر (اذان صبح) نیت کند و همان زمان معتکف شود.

❖ آیات عظام: بهجت رحمته الله، خوئی رحمته الله، صافی رحمته الله

- هنگام نیت اعتکاف، قبل از اذان صبح است اما می تواند شب هنگام قبل از خوابیدن نیز نیت کند، مشروط بر اینکه این نیت در اعماق ذهنش باقی بماند.

❖ آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله

نوع روزه در اعتکاف

سؤال: آیا معتکف می تواند هر نوع روزه ای را در اعتکاف نیت کند؟

- معتکف می تواند هر نوع روزه ای را واجب و یا مستحب* نیت کند، مانند روزهی قضای ماه رمضان، روزه نذر، روزه استیجاری و... (فرقی بین اقسام اعتکاف و انواع روزه نیست)

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله،

تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله، سیستانی رحمته الله، شبیری زنجانی رحمته الله

صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

- بله می تواند اما بنابر احتیاط واجب روزه استیجاری صحیح نیست.

* آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله

ضرر داشتن روزه برای معتکف

سؤال: اگر شخصی با یقین به اینکه روزه برایش ضرر دارد معتکف شود، حکم روزه و اعتکاف او چیست؟

● روزه و اعتکاف او باطل است.

✽ اتفاق آراء مراجع عظام

اعتکاف در سفر با نذر روزه

سؤال: شخصی که می‌خواهد به مدت کمتر از ده روز در شهری بماند در چه صورتی می‌تواند در آن سفر معتکف شود؟

- در صورتی که در وطن نذر کند که در سفر روزه بگیرد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، تبریزی رحمته الله،
خوئی رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، نوری همدانی رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

- بنابر احتیاط واجب در وطن نذر کند که در سفر روزه بگیرد.

* آیات عظام: خامنه ای رحمته الله، فاضل رحمته الله

- در صورتی که در وطن یا سفر نذر کند که در سفر روزه بگیرد.

❖ آیات عظام بهجت رحمته، سیستانی رحمته شبیری رحمته زنجانی رحمته

- در صورتی که در وطن نذر کند که در سفر روزه بگیرد یا در سفر نذر کند که در سفر دیگر روزه بگیرد ولی نذر روزه در همان سفر محل اشکال است.

❖ آیت الله صافی گلپایگانی رحمته

- چون نذر روزه در سفر اشکال دارد اعتکاف در سفر صحیح نیست.

❖ آیت الله مکارم شیرازی رحمته

اعتکاف مسافر در مدینه

سؤال: اعتکاف مسافر در مدینه النبی - صلی الله علیه و اله - بدون نذر روزه و قصد اقامت ده روز چه حکمی دارد؟

• اعتکاف صحیح است.

✽ آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله،

تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله، جوادی آملی مد ظله العالی، خامنه ای مد ظله العالی

سبحانی مد ظله العالی، سیستانی مد ظله العالی، فاضل رحمته الله،

صافی رحمته الله، نوری همدانی مد ظله العالی، وحید خراسانی مد ظله العالی

• روزه گرفتن در مدینه بدون نذر، منوط به رعایت آدابی است که رعایت آن به طور طبیعی و در زمان ما مقدور نیست.

✽ آیت الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

بیش از ۳ روز ماندن در حال اعتکاف

سؤال: اگر معتکف بخواهد پس از سه روز اول، چند روز بیشتر در حال اعتکاف بماند آیا بعد از هر دو روز، ماندن روز سوم واجب است؟

- پس از هر دو روز، ماندن روز سوم واجب است و نسبت به روز نهم بنابر احتیاط واجب است.
* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه
خوئی رحمته الله علیه، سیستانی رحمته الله علیه، صافی رحمته الله علیه، گلپایگانی رحمته الله علیه.
- فقط ماندن روز سوم و ششم واجب است.
* آیات عظام: سبحانی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه، وحید خراسانی رحمته الله علیه.
- پس از دو روز ماندن روز سوم واجب و هرگاه دو روز اضافه کند روز سوم بنابر احتیاط واجب است.
* آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

اعتکاف بیشتر از سه روز و کمتر از پنج روز

سؤال: اگر شخصی بیش از سه روز و کمتر از پنج روز معتکف شود، حکم اعتکافش چیست؟

● اعتکافش صحیح است.

✽ اتفاق آراء مراجع عظام

تلفیقی بودن سه روز اعتکاف

سؤال: آیا در محقق شدن اعتکاف، سه روز تلفیقی کافی است؟ (مثلاً شخصی از ظهر روز اول تا ظهر روز چهارم معتکف شود)

• صحیح نیست.

* آیات عظام: تبریزی رحمته، خامنه‌ای رحمته، خوئی رحمته،

سبحانی رحمته، سیستانی رحمته، شبیری رحمته

فاضل رحمته، نوری همدانی رحمته

• محل تأمل و اشکال است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته، اراکی، بهجت رحمته، صافی رحمته،

گلپایگانی رحمته، مکارم شیرازی رحمته

- شروع اعتکاف از وسط روز، به شرط اینکه در آن روز، روزه باشد اشکالی ندارد ولی اتمامش باید به غروب آفتاب روز چهارم باشد. علیه السلام

آیت الله وحید خراسانی مد ظله العالی

اعتكاف در مساجد اربعه و غیر آن

اعتكاف در مكان های زیر چه حكمی دارد؟

الف. مساجد اربعه^۱ ب. مساجد جامع

ج. غیر از مساجد اربعه و جامع^۲

الف) مساجد اربعه

● جایز است.

* آیات عظام: امام الله، اراکی الله، بهجت الله، تبریزی الله، خامنه ای الله
 خوئی الله، سبحانی الله، سیستانی الله، صافی الله، فاضل الله، گلپایگانی الله،
 مکارم شیرازی الله، نوری همدانی الله و وحید خراسانی الله

۱. مساجد اربعه: مسجد الحرام، مسجد النبی ﷺ، مسجد کوفه و مسجد

بصره.

۲. غیر مسجد جامع مانند مسجد قبیله، مسجد بازار و

• صحیح است (در مسجد بصره اگر از جامع بودن

خارج شده باشد، بنابر احتیاط رجاء معتکف شود.)

✽ آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

(ب) مساجد جامع

• جایز است

✽ آیات عظام: اراکی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه

خوئی رحمته الله علیه، سبحانی رحمته الله علیه، شبیری رحمته الله علیه، صافی رحمته الله علیه، فاضل رحمته الله علیه،

گلپایگانی رحمته الله علیه، مکارم شیرازی رحمته الله علیه، نوری همدانی رحمته الله علیه

وحید خراسانی رحمته الله علیه

• بنابر احتیاط واجب رجاء معتکف شود.

امام خمینی رحمته الله علیه

• جایز است مگر در مسجدی که مختص به امام

جماعت غیر عادل باشد که بنابر احتیاط واجب

معتکف نشوند.

✽ آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

ج) غیر از مساجد اربعه و جامع

● جایز نیست

* آیات عظام: امام علیه السلام، اراکی علیه السلام، بهجت علیه السلام، تبریزی علیه السلام،

خوئی علیه السلام، سبحانی علیه السلام صافی علیه السلام، گلپایگانی علیه السلام نوری

همدانی علیه السلام وحید خراسانی علیه السلام

● رجاء جایز است.

* آیات عظام سیستانی علیه السلام شبیری علیه السلام

● در صورتی که نماز جماعت برپا شود و دارای امام

عادل باشد به قصد رجاء صحیح است.

* آیت الله خامنه‌ای علیه السلام

● در صورتی که نماز جماعت مرتبی دارد صحیح

است.

* آیت الله مکارم شیرازی علیه السلام

● به شرطی که در آن سه وعده نماز با جمعیت قابل

توجهی خوانده شود مانعی ندارد.

* آیت الله فاضل علیه السلام

مراد از مسجد جامع

سؤال: مسجد جامع، به چه مسجدی گفته می‌شود؟

- مسجدی است که اکثر اهالی شهر در آنجا نماز می‌خوانند.

* آیات عظام: بهجت رحمته الله، تبریزی رحمته الله، فاضل رحمته الله

- مسجدی که اختصاص به گروه و قبیله‌ای ندارد، و محل اجتماع عامه مردم است.

* آیات عظام: خامنه‌ای رحمته الله، سیستانی رحمته الله

شبیری زنجانی رحمته الله، صافی رحمته الله

- مسجدی که اغلب اوقات بیشتر از سایر مساجد جمعیت داشته است.

* آیت الله گلپایگانی رحمته الله

● مسجدی که در آنجا نماز جماعت برگزار شده و به

عنوان مسجد شهری یا روستا حساب شود.

❖ آیت الله سبحانی رحمته الله علیه

● مسجدی که مومنین از همه جای آن بلد، برای نماز

خواندن به آنجا می روند.

❖ آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

وحدت مسجد در اعتکاف

سؤال: اگر در مسجد مانعی از ادامه اعتکاف پیش آید، آیا جایز است معتکف برای ادامه اعتکاف به مسجد دیگری برود؟

- نمی تواند به مسجد دیگر رود، مگر اینکه دو مسجد طوری به هم متصل باشند که یک مسجد محسوب شوند.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، تبریزی رحمته الله، خامنه ای رحمته الله
 خوئی رحمته الله، سیستانی رحمته الله، صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، نوری رحمته الله

- اگر دو مسجد متصل باشند می تواند به آنجا برود
- * آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله
- جایز نیست و در صورت تعذر در یک مسجد اعتکاف باطل است.

* آیات عظام شبیری زنجانی رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

- نمی تواند به مسجد دیگر برود مگر زمین دو مسجد به هم متصل باشند.

❖ آیت الله بهجت رحمته الله

- احتیاط واجب این است که در صورت واجب بودن، به مسجد دیگر منتقل شود و اعتکاف را به آخر برساند

❖ آیت الله سبحانی مد ظله العالی

اعتکاف در پشت بام مسجد

سؤال: اعتکاف در پشت بام مسجد چه حکمی دارد؟

• صحیح است.

* آیات عظام: بهجت رحمته، خامنه‌ای علیه السلام و حید خراسانی علیه السلام

• پشت بام تابع آن است که جزء مسجد باشد یا نباشد.

* آیات عظام: سبحانی علیه السلام، شبیری زنجانی علیه السلام، مکارم شیرازی علیه السلام

سیستانی علیه السلام

اجازه شوهر در صحت اعتکاف

سؤال: آیا در صحت اعتکاف زن، اجازه شوهر لازم

است؟

الف: اعتکاف زن منافات با حق شوهر دارد.

ب: اعتکاف زن منافات با حق شوهر ندارد.

الف:

• بنابر احتیاط واجب اجازه لازم است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، تبریزی رحمته الله،

خامنه‌ای رحمته الله سیستانی رحمته الله

• اجازه لازم است.

* آیات عظام: بهجت رحمته الله، خوئی رحمته الله، سبحانی رحمته الله شبیری رحمته الله صافی رحمته الله،

فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، نوری همدانی رحمته الله وحید خراسانی رحمته الله مکارم رحمته الله

ب:

● اجازه لازم است. سبحانی رحمته الله علیه

● اجازه لازم نیست.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، خوئی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه
صافی رحمته الله علیه، فاضل رحمته الله علیه، گلپایگانی رحمته الله علیه نوری همدانی رحمته الله علیه وحید خراسانی رحمته الله علیه
خامنه ای رحمته الله علیه

● بنابر احتیاط واجب اجازه لازم است.

* آیات عظام: بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه،

مکارم شیرازی رحمته الله علیه

● اگر توقف در مسجد، حرام نباشد، ولی اعتکافش منافی

با حق شوهر باشد صحیح بودن اعتکافش بدون اذن

شوهر، محل اشکال است.

سپستانی رحمته الله علیه

اذن ولی در صحت اعتکاف فرزند

سؤال: آیا برای صحیح بودن اعتکاف فرزند اجازه پدر و مادر لازم است؟

• اگر موجب اذیت آنها شود اجازه لازم است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، بهجت رحمته الله، خامنه‌ای رحمته الله فاضل رحمته الله، مکارم شیرازی رحمته الله و همدانی رحمته الله

• اگر پدر و مادر از روی دلسوزی به فرزند، اذیت شوند، اجازه آنها لازم است.

* آیات عظام: تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله، سیستانی رحمته الله

شیرازی رحمته الله و زنجانی رحمته الله و وحید خراسانی رحمته الله

• اگر پدر و مادر یا یکی از آن دو از رفتن فرزند به

اعتکاف به خاطر دلسوزی به او، اذیت شوند یا او را نهی کنند، اجازه لازم است.

* آیات عظام: صافی رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله

شک بین خون حیض و استحاضه در حال اعتکاف

سؤال: اگر زن در حال اعتکاف خونی ببیند و شک کند خون حیض است یا استحاضه، وظیفه او نسبت به توقف در مسجد چیست؟

- به محض دیدن خون با صفت یا بدون صفت باید فوراً از مسجد خارج شود.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، جوادی آملی رحمه الله، خامنه ای رحمته الله، سبحانی رحمته الله، سیستانی رحمته الله، صافی، فاضل، گلپایگانی رحمته الله، نوری همدانی رحمه الله

- به محض دیدن خون با صفت باید فوراً از مسجد خارج شود و اگر خون بدون صفت باشد، استحاضه است و توقف اشکال ندارد.

* آیات عظام: خوئی رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

- به محض دیدن خون باصفت باید فوراً از مسجد خارج شود و اگر خون بدون صفت باشد استحاضه است و در صورتی که استحاضه کثیره باشد، به شرط انجام غسل برای نماز توقف اشکال ندارد والا برای توقف در مسجد باید غسل کند.

❖ آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

- به محض دیدن خون با صفت باید فوراً از مسجد خارج شود و اگر خون بدون صفت باشد، استحاضه است و اگر استحاضه کثیره باشد در وقت نماز به شرط انجام غسل واجب، توقف مانعی ندارد و قبل از وقت نماز به احتیاط غسل کند.

❖ آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

شرط خروج از اعتکاف نذر معین

سؤال: آیا شخص می‌تواند در اعتکاف نذری، هنگام خواندن صیغه برای نذر معین، شرط کند هر زمان که خواست از اعتکاف دست بردارد؟

- می‌تواند شرط کند اگر عذری پیش آید از اعتکاف دست بردارد. و بنابر احتیاط واجب هنگام شروع اعتکاف هم شرط را ذکر کند.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، خامنه ای، سبحانی، نوری مد ظله العالی

- می‌تواند شرط کند با عذر یا بدون عذر از اعتکاف خارج شود.
- * آیت الله اراکی رحمته الله علیه، وحید خراسانی مد ظله العالی
- می‌تواند شرط کند اگر عذری پیش آید از اعتکاف دست بردارد و باید هنگام شروع اعتکاف هم شرط را ذکر کند.
- * آیت الله بهجت رحمته الله علیه

- در نذر معین نمی‌تواند چنین شرطی کند. شبیری مد ظله العالی

شرط خروج از اعتکاف (غیر نذری)

سؤال: آیا شخص می تواند هنگام نیت اعتکاف شرط کند هر زمانی که خواست از اعتکاف دست بردارد؟ (اعتکاف غیر نذری)

- می تواند شرط کند اگر عذری پیش آمد از اعتکاف خارج شود.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، خامنه ای مد ظله العالی شبیری زنجانی مد ظله العالی، مکارم مد ظله العالی

- می تواند شرط کند اگر عذری پیش آید از اعتکاف خارج شود اما شرط خروج بدون عذر محل اشکال است.

* آیت الله وحید خراسانی مد ظله العالی

- می‌تواند شرط کند با عذر یا بدون عذر از اعتکاف خارج شود.

✽ آیات عظام: اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله،
سبحانی رحمته الله، صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله

- می‌تواند در غیر از اعتکاف واجب معین، شرط کند اگر عذری برایش پیش آمد حتی در روز سوم، دست از اعتکاف بردارد اما بنا بر احتیاط واجب شرط کردن رجوع بدون عارض شدن عذری صحیح نیست.

سیستانی رحمته الله

نذر در حال اعتکاف و خروج از مسجد

جهت اداء آن

سؤال: آیا معتکف می تواند نذری کند که نیاز به خروج از مسجد دارد؟

- اگر نذرش متعلق به اموری باشد که خروج به جهت آن جایز باشد صحیح است.

* آیات عظام: سیستانی رحمته الله، صافی رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

- باطل است.

* آیات عظام: سبحانی رحمته الله، فاضل رحمته الله، مکارم شیرازی رحمته الله

- با خروج از مسجد ولو به جهت عمل به نذر، اعتکاف

باطل می شود. شبیری زنجانی رحمته الله

- به مقداری که منافات با اعتکاف نداشته باشد و یا

اینکه رجحان آن از اعتکاف بیشتر باشد اشکال ندارد.

خامنه ای رحمته الله

خروج عوامل اجرائی اعتکاف از مسجد

سؤال: آیا خروج عوامل اجرایی اعتکاف از مسجد جهت تهیه
مایحتاج معتکفین مثل افطاری، سحری و ... در صورتی که
خود نیز معتکف باشند، جایز است؟

خروج در صورتی جایز است که:

۱. انجام این کارها برای خود آنها ضرورت داشته باشد.
 ۲. از غیر معتکفین کسی نباشد که این کارها را انجام دهد.
 ۳. به قدری بیرون مسجد نمانند که عرفاً بگویند صورت اعتکاف به هم خورده است.
- اتفاق آراء مراجع عظام غیر از آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

- خارج شدن از مسجد برای خرید چیزهای ضروری
مثل غذا و غیره اگر در ضمن آن نیازمندی های خود
را نیز تهیه می کند، ضرری به اعتکاف نمی زند.

خامنه ای علیه السلام

معاملات اینترنتی

سؤال: اگر معتکف از طریق اینترنت خریدی انجام دهد که در آن پول مستقیم پرداخت نمی‌شود، بلکه طی عملیات بانکی از حساب او کسر و به حساب فروشنده واریز می‌شود، آیا این نحوه معامله حکم خرید و فروش در حال اعتکاف را دارد؟

- خرید و فروش هر چند از طریق اینترنت جایز نیست. مگر اینکه برای تهیه نیازهای ضروری نتواند وکیل بگیرد.

خامنه ای رحمته الله

- خرید و فروش محسوب می‌شود و جایز نیست.

* آیات عظام: سبحانی رحمته الله سیستانی رحمته الله شبیری

زنجانی رحمته الله مکارم رحمته الله، وحید خراسانی رحمته الله

خروج معتکف از مسجد برای شرکت در

جلسه امتحان

سؤال: آیا معتکف می تواند برای شرکت در جلسه

امتحان از مسجد خارج شود و در صورت جواز، تا چه

مقدار می تواند در خارج از مسجد بماند؟

اگر شرکت در امتحان ضرورت عرفی دارد مانع

ندارد و به احتیاط واجب نباید زمان خروج بیش از

حد ضرورت عرفی باشد و صورت اعتکاف محو

نشود.

* آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

اگر ضروری باشد به مقدار یک ساعت اشکال ندارد

ولی بیشتر بنابر احتیاط واجب جایز نیست.

* آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

در صورتی که امتحان منحصر باشد و وقت دیگری نداشته باشد خروج به مقدار ضرورت جایز است.

* آیت الله اراکی رحمته الله

جایز نیست.

* آیات عظام: سبحانی مد ظله، نوری همدانی مد ظله

اگر امتحان سرنوشت ساز باشد جایز است و
حدود یکی دو ساعت بیشتر نباشد..

* آیت الله مکارم شیرازی مد ظله

در صورتی که زمان کوتاه باشد جایز است. * * آیت الله
صافی گلپایگانی رحمته الله

اگر شرکت در امتحان ضرورت عرفی دارد خروج
مانعی ندارد و نباید زمان خروج بیش از حد ضرورت
باشد.

* آیات عظام: شبیری زنجانی مد ظله، وحید خراسانی مد ظله

محرمات اعتكاف

سؤال: انجام چه کارهایی بر معتكف حرام است؟

۱. ارتباط زن و مرد به جماع

* اتفاق آراء مراجع عظام

۲. لمس و بوسیدن با شهوت:

الف: حرام است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله اراکی رحمته الله سبحانی رحمته الله
سیستانی رحمته الله شبیری رحمته الله فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله نوری
همدانی رحمته الله

ب: بنابر احتیاط واجب حرام است.

* آیات عظام: بهجت رحمته الله، خوئی رحمته الله، خامنه ای رحمته الله، وحید رحمته الله،
صافی رحمته الله، مکارم شیرازی رحمته الله

۳. استمناء :

الف: حرام است. سبحانی رحمته

ب: بنابر احتیاط واجب حرام است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته اراکی رحمته بهجت رحمته تبریزی رحمته
خوئی رحمته، خامنه ای رحمته سیستانی رحمته شبیری رحمته
صافی رحمته، گلپایگانی رحمته مکارم شیرازی رحمته نوری
همدانی رحمته، وحید خراسانی رحمته

۴. بوییدن بوی خوش و گیاهان خوشبو

الف) بوئیدن بوی خوش و گیاهان خوشبو برای لذت

بردن

* آیات عظام: امام خمینی رحمته اراکی رحمته بهجت رحمته، خامنه ای رحمته
، خوئی رحمته، صافی رحمته، گلپایگانی رحمته وحید خراسانی رحمته
سبحانی رحمته

ب) بوئیدن بوی خوش و گیاهان خوشبو با لذت یا بدون

لذت

آیات عظام: مکارم شیرازی رحمته نوری همدانی رحمته

ج) بوئیدن بوی خوش و گیاهان خوشبو برای لذت بردن
و بنا بر احتیاط واجب بدون لذت

آیات عظام: تبریزی رحمته الله، فاضل رحمته الله

د) بوئیدن عطریات چه لذت ببرد چه لذت نبرد و بوئیدن
گیاهان خوشبو در صورتی که لذت ببرد

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

د) استشمام آنچه بوی خوش آن چشمگیر است مانند
مشک و عنبر و گیاهان خوشبو

آیت الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

۵. خرید و فروش

الف: خرید و فروش، مگر در صورتی که برای تهیه
نیازهای ضروری نتواند وکیل بگیرد و یا بدون خرید
و فروش احتیاجاتش را رفع نماید.

✽ آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله،
صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، خامنه‌ای مد ظله، سیستانی مد ظله،
مکارم شیرازی مد ظله، نوری همدانی مد ظله، وحید خراسانی مد ظله

ب: خرید و فروش

آیت الله شبیری زنجانی مد ظله، آیت الله بهجت رحمته الله، سبحانی مد ظله

۶. مطلق تجارت:

الف: بنابر احتیاط واجب هر تجارتی (صلح، اجاره و...) که ضروری نباشد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، خامنه‌ای مد ظله العالی
تبریزی رحمته الله، خوئی رحمته الله، سیستانی مد ظله العالی، صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله،
گلپایگانی رحمته الله، مکارم شیرازی مد ظله العالی، نوری همدانی مد ظله العالی، وحید خراسانی مد ظله العالی

ب) مطلق تجارت

آیت الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

ج) هر تجارتی که ضروری نباشد

آیت الله سبحانی مد ظله العالی

۷. بحث و جدل در امور دین و دنیا با قصد غلبه کردن

بر طرف مقابل و اظهار برتری نمودن

اتفاق آراء مراجع عظام

محرمات باطل کننده اعتکاف

سؤال: کدام یک از محرمات اعتکاف، مبطل اعتکاف می باشد؟

۱. مبطلات روزه

الف) هر چیزی که روزه را باطل می کند اگر در روز واقع شود.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله، خامنه ای مد ظله

خوئی رحمته الله، صافی رحمته الله، فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، مکارم شیرازی مد ظله

وحید خراسانی مد ظله

ب) اگر محرمات اعتکاف را عمدا و با وجود اطلاع از حکم شرعی انجام دهد یا به علت ندانستن مسأله انجام دهد و جاهل مقصر باشد، اعتکاف باطل می شود ولی اگر سهوا و از روی فراموشی باشد یا جاهل قاصر باشد اعتکافش صحیح است. سیستانی رحمته الله علیه،

۲. جماع چه در روز چه در شب

الف) چه عمدی چه سهوی باطل کننده اعتکاف است.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه صافی رحمته الله علیه،

گلپایگانی رحمته الله علیه، مکارم شیرازی رحمته الله علیه

ب) اگر عمدی باشد مبطل است و اگر سهوی باشد احتیاط شود.

* آیات عظام: اراکی رحمه الله، خوئی رحمه الله، فاضل رحمه الله،

وحید خراسانی رحمه الله

(ج) اگر عمدی باشد مبطل است و اگر سهوی باشد مبطل

نیست

* آیات عظام: بهجت رحمه الله، سیستانی رحمه الله

۳. سایر محرمات اعتکاف مثل خرید و فروش و بوئیدن

بوی خوش و ...

(الف) به احتیاط واجب باطل کننده اعتکاف است، چه

عمدی چه سهوی

* آیات عظام: امام خمینی رحمه الله، خامنه‌ای رحمه الله، صافی رحمه الله،

گلپایگانی رحمه الله

ب) اگر عمدی باشد باید احتیاط شود و اگر سهوی باشد
مبطل نیست.

* آیات عظام: اراکی رحمۃ اللہ علیہ، بهجت رحمۃ اللہ علیہ، فاضل رحمۃ اللہ علیہ،

ج) اگر عمدی باشد مبطل است و اگر سهوی باشد
احتیاط شود.

* آیات عظام: خوئی رحمۃ اللہ علیہ و وحید مد ظلہ العالی

د) اگر عمدی یا جاهل مقصر باشد اعتکاف باطل است. و
اگر سهوی یا جاهل قاصر باشد مبطل نیست.

سیستانی مد ظلہ العالی

ه) چه عمدی چه سهوی مبطل اعتکاف است.

مکارم مد ظلہ العالی

ارتباط صوتی یا تصویری معتکف

سؤال: ارتباط صوتی یا تصویری معتکف (بدون قصد لذت یا با قصد لذت)، در صورتی که منجر به تحریک شهوت شود؛ در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف) با همسر ب) با غیرهمسر

الف)

• جایز است

سیستانی رحمته الله سبحانی رحمته الله آیت الله خامنه‌ای رحمته الله

• به احتیاط جایز نیست.

آیات عظام شبیری رحمته الله و مکارم شیرازی رحمته الله

• اگر قصد استمناء ندارد موجب بطلان اعتکاف نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله

(ب)

- بدون قصد لذت اشکال ندارد والاّ جایز نیست.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

- به احتیاط جایز نیست.

مکارم شیرازی رحمته الله علیه

- موجب بطلان نیست ولی در صورت التذاذ کار حرامی است.

سیستانی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه، سبحانی رحمته الله علیه

- اگر قصد استمناء ندارد موجب بطلان اعتکاف نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

وکالت در خرید و فروش در حال اعتکاف

سؤال: وکالت در خرید و فروش در حال اعتکاف،

در صور زیر چه حکمی دارد؟

الف) معتکف وکیل شود.

ب) معتکف وکیل بگیرد.

الف)

• جایز نیست

* آیات عظام: خامنه‌ای مد ظله، سیستانی مد ظله، شبیری

زنجانی مد ظله، مکارم شیرازی مد ظله و حیدرآسانی مد ظله

سبحانی مد ظله

ب)

• جایز است

* آیات عظام: خامنه‌ای مد ظله، سیستانی مد ظله،

مکارم شیرازی مد ظله و حیدرآسانی مد ظله

● جایز نیست. * آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

● اگر وکالت به این شکل باشد که بگویند
فلانی اختیار دارد ملک مرا بفروشد یا
نفروشد، بخرد یا نخرد، در این صورت
اشکال ندارد. (یک نوع وکالت مفوض و
تامّ است.) ولی در غیر این صورت اشکال
دارد سبّحانی رحمته الله علیه

نشستن معتکف در جای دیگران

سؤال: اعتکاف شخصی که در مسجد جای معتکف

دیگری را تصرف کرده چه حکمی دارد؟

- اگر از موارد تصرف ممنوع بوده گناه است

ولی اعتکاف باطل نیست خامنه‌ای مد ظله العالی

- اعتکاف باطل نیست

* آیات عظام: سیستانی مد ظله العالی

- اگر علم یا جاهل غیر معذور باشد بنابر

احتیاط اعتکافش باطل است. همچنین اگر

خودش غاصب باشد حتی اگر غصبی بودن

را فراموش کند.

شبیری زنجانی مد ظله العالی

• بطلان اعتکاف مورد اشکال است اما

اعتکاف بر روی سجاده غضبی باطل است.

✽ آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

• اگر بدون رضایت باشد اعتکافش باطل

است ولی اعتکاف بر فرش غضبی باطل

نیست بلکه معصیت کرده است.

✽ آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

کفارہ بطلان عمدی اعتکاف

سؤال: کفارہ باطل کردن عمدی اعتکاف چیست؟

• اطعام شصت فقیر یا گرفتن دو ماه روزه

که باید ۳۱ روز آن پشت سر هم باشد.

* آیات عظام: امام خمینی رحمته الله، اراکی رحمته الله، بهجت رحمته الله،

تبریزی، خوئی رحمته الله، سبحانی رحمته الله، سیستانی رحمته الله،

شیرازی رحمته الله، فاضل رحمته الله، گلپایگانی رحمته الله، منوری همدانی

رحمته الله وحید خراسانی رحمته الله

• اطعام شصت فقیر یا گرفتن دو ماه روزه

که بنابر احتیاط واجب باید ۳۱ روز آن

پشت سر هم باشد.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله